

ПРАКТИКА НЕПЕРЕРВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

PRACTICE OF CONTINUING PROFESSIONAL EDUCATION

<https://doi.org/10.28925/1609-8595.2021.4.5>

УДК 378.4.016:81'243]:005.336

Дурдас Алла

ORCID iD 0000-0001-6456-6108

доктор філософії, старший викладач
кафедри сучасних європейських мов,
Київський національний торговельно-економічний університет,
вул. Кіото, 19, 02000 Київ, Україна,
a.durdas@knute.edu.ua

Костенко Ольга

ORCID iD 0000-0002-3094-5107

викладач кафедри сучасних європейських мов,
Київський національний торговельно-економічний університет,
вул. Кіото, 19, 02000 Київ, Україна,
o.kostenko@knute.edu.ua

Мостицька Лілія

ORCID iD 0000-0003-1305-0608

викладач Ірпінського державного коледжу
економіки та права,
вул. Університетська, 31, 08201 Ірпінь, Україна,
Mostitskiy@ukr.net

Овчарова Олена

ORCID iD 0000-0001-9172-4749

викладач кафедри сучасних європейських мов,
Київський національний торговельно-економічний університет,
вул. Кіото, 19, 02000 Київ, Україна,
eovcharova@ukr.net

ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ В УНІВЕРСИТЕТАХ: СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ

У статті проаналізовано сучасні тенденції викладання іноземних мов за професійним спрямуванням в університетах, які набули особливого поширення протягом останніх років. Охарактеризовано новітні ефективні технології формування професійної компетентності на заняттях з іноземної мови за професійним спрямуванням; зазначено важливість знання іноземної мови в умовах глобалізації та інтернаціоналізації економічних зв'язків та обґрунтовано необхідність якісного володіння іноземною мовою. Підкреслено роль нових інформаційних технологій та ресурсів, які здобувають дедалі більшу популярність: відео-конференцій, кейс-метод, психодрами, відео TED talks, круглих столів, мозкового штурму, подкастингу, дебатів, ділової гри, тренінгів тощо.

Підкреслено значення онлайн-комунікації, яка набуває дедалі більшої актуальності в умовах пандемії COVID-19. В статті описано можливості використання інтернету, програмного забезпечення, спеціальних комп'ютерних програм, електронних словників, перекладачів, тестових оболонок та інших мультимедійних технологій на заняттях з іноземної мови за професійним спрямуванням для пошуку додаткового матеріалу, підготовки навчальних завдань, перевірки окремих завдань тощо. Новою стратегією вивчення іноземних мов за професійним спрямуванням в університетах зазначено дедуктивний принцип, за яким дидактична динаміка відбувається від загального до часткового, і, як результат, реалізується студентоцентрований підхід. Системно-комунікативний метод охарактеризовано як основу для розвитку та формування мовної комунікативної діяльності на професійному рівні.

Ключові слова: *іноземна мова за професійним спрямуванням; інтерактивні методи; інтернет-технології; кейс-метод; професійна компетентність; тенденції; університет.*

Вступ. Нове тисячоліття принесло корінні зміни в усі сферах життя: в економіку, освіту, науку, психологію, міжнародну політику. Тому в сьогоденні умовах зростаючої глобалізації міжнародної економіки та бізнесу знання іноземної мови, зокрема англійської, стає необхідним. Для здобувачів вищої освіти знання іноземної мови стає не лише засобом отримання інформації з першоджерел, але й, в майбутньому, засобом налагодження ділових зв'язків і контактів із закордонними партнерами. Підхід до мовної освіти змінюється у зв'язку з новими умовами розвитку суспільства. В освітньому процесі все частіше застосовуються нові інформаційні технології, які вимагають нових форм і методів викладання, нових підходів до процесу навчання. З приєднанням України до Болонської угоди питання використання нових інформаційних комунікаційних технологій набуло ще більшої актуальності. Застосування нових інформаційних технологій стимулює зацікавленість у вивченні іноземних мов за професійним спрямуванням, допомагає зробити процес навчання більш наочним та інтерактивним, покращує швидкість та якість засвоєння матеріалу та надає можливість краще організувати контроль знань студентів.

Метою статті є вивчення сучасних тенденцій у викладанні іноземних мов за професійним спрямуванням в університеті, дослідження можливостей, способів та підходів до використання нових мультимедійних та інтернет-технологій на заняттях з іноземної мови за професійним спрямуванням.

Результати дослідження. Вивчення іноземної мови за професійним спрямуванням сьогодні визнано пріоритетним в оновленні освіти. Під професійним спрямуванням розуміється навчання з урахуванням потреб здобувачів вищої освіти у вивченні іноземної мови, продиктованих особливостями їхньої майбутньої професії чи спеціальності. Воно передбачає поєднання оволодіння іноземною мовою за професійним спрямуванням у поєднанні з розвитком особистісних якостей студентів, знанням культури країни мови, що вивчається, та набуттям специ-

фічних навичок, які базуються на професійно-лінгвістичних знаннях. Тому, ведучи мову про необхідність вивчення іноземних мов в університеті, важливо донести до студентів думку про те, що незнання іноземних мов, а також невміння ними користуватися є серйозною причиною відставання від науки і техніки. Крім того, іноземна мова стає інструментом самоосвіти майбутнього спеціаліста, що значно підвищує його професійні шанси. Тобто іноземна мова стає своєрідною запорукою професійного успіху сучасного фахівця.

Методологія викладання гуманітарних дисциплін в українських закладах вищої освіти нині переживає значні трансформації. Особливо це стосується викладання англійської мови як у рамках загального університетського курсу, так і англійської за професійним спрямуванням. Ці тенденції набули особливого поширення останніми роками, коли країною було остаточно вирішено рухатися в євроінтеграційному напрямі. У зв'язку з цим постає гостра потреба переглянути традиційні підходи до викладання іноземних мов в університетах (Цепко, Андросюк, 2020, с. 39).

Слушною є думка Т. Цепко та Г. Андросюк (2020), про те, що «...інноваційні тенденції у викладанні іноземних мов мають законодавче підґрунтя і загальні рамкові принципи, які давно наявні у Європейському Союзі та по всьому світі» (с. 40). В Україні запроваджено ряд рекомендацій та положень з лінгводидактики. Ще в 2004 р. Ж. Ніколаєва висловлювала думку про те, що «основне і першорядне завдання відповідних міністерств полягає у розробці держстандарту із вивчення іноземних мов» (Ніколаєва, 2004). Цей стандарт має базуватися на європейському досвіді, однак необхідно, аби він враховував також історичні й ментальні особливості українських реалій, і потреба присутності України й української продукції, культури, інтелектуального потенціалу на ринках Європи і світу виступає основним мотиваційним й ресурсним фактором цих трансформацій (Цепко, Андросюк, 2020, с. 40).

Нові стратегії у викладанні іноземних мов в університеті. На думку Н. Антонюк (2009), новою стратегією вивчення іноземних мов у закладах вищої освіти є запровадження дедуктивного принципу, згідно з яким дидактична динаміка відбувається від загального до часткового, завдяки чому реалізується студентоцентризований підхід. При цьому метою освітньої діяльності виступають «фахова зорієнтованість іншомовних компетентностей, здатність до міжкультурної взаємодії, подальша соціалізація й розширення знань, світоглядних та культурних горизонтів» (с. 123).

На сьогодні у викладанні іноземних мов за професійним спрямуванням в університетах набувають актуальності декілька підходів. Розглянемо їх детальніше.

Провідне місце серед них, особливо в умовах пандемії COVID-19, займає *мультимедійність*. Варто зауважити, що в сучасному університеті сучасну методику викладання іноземних мов за професійним спрямуванням складно уявити без мультимедіації. Згідно з Т. Цепко та Г. Андросюк (2020), існує два основні напрями використання мультимедійних засобів з навчальною метою: 1) для самостійної роботи студента (перегляд фільмів, робота з дистанційними курсами, робота з програмами для самостійних занять з іноземної мови); 2) як супровід іншомовної комунікації, основний інструмент набуття компетентностей у володінні іноземною мовою (перегляд і прослуховування англомовних матеріалів у групі та їх обговорення в мінігрупах, виконання проєктів індивідуально чи групою та їх представлення на занятті (с. 41).

Важливо пам'ятати про те, що засоби мультимедіа мають універсальний характер, і здобувачі вищої освіти можуть використовувати їх не лише для вивчення іноземної мови, а й для подальшого особистісного та кар'єрного зростання, включаючи пошук зарубіжного стажування, роботи, надсилання резюме роботодавцям, поглиблення фахових знань іноземною мовою, спілкування та обміну досвідом в мережах зі студентами зарубіжних університетів іноземною мовою тощо. Мультимедійним може бути більшість навчального матеріалу. Т. Цепко та Г. Андросюк (2020) слушно зауважують про те, що «інтернет треба вважати не інструментом пошуку й демонстрації навчального матеріалу, а середовищем, яке сприяє освітній та англомовній комунікації» (с. 41).

Суб'єкт-суб'єктність, або партнерство, є ще однією сучасною тенденцією у викладанні іноземної мови за професійним спрямуванням в університеті (Цепко, Андросюк, 2020, с. 41). Відповідно до цього підходу, між викладачем і здобувачами вищої освіти налагоджуються максимально близькі суб'єкт-суб'єктні стосунки, а

отже, студент теж впливає на хід «заняття чи навіть навчального процесу загалом» (Цепко, Андросюк, 2020, с. 41). При цьому роль викладача не применшується, а трансформується: викладач ситуативно виступає в ролі співбесідника, модератора, консультанта.

Так, Ю. Полікарпова (2017) висловлює думку про те, педагогіка партнерства разом із демократичною співпрацею викладача зі здобувачами вищої освіти створює сприятливий психологічний клімат на заняттях, сприяє оптимальній організації освітньої діяльності та забезпеченню навчальної автономії кожного, в результаті чого зростає відповідальність учасників освітнього процесу за результати навчання. Крім того, здобувачі вищої освіти отримують мотивацію до різнобічного особистісного розвитку та можливість повноцінно розкрити власний потенціал, що й складає концептуальну основу європейської освітньої системи (Полікарпова, 2017, с. 62).

Ще однією важливою тенденцією на сьогодні, на думку Т. Цепко та Г. Андросюк (2020), є суцільне, *максимальне вживання іноземних мов* на заняттях з іноземної мови за професійним спрямуванням та поза ними. Цей підхід передбачає «мінімальне використання рідної мови на заняттях, а в ідеалі – обходитися без неї. За попередніми домовленостями всередині академічної підгрупи можна максимально вживати англійську й поза заняттями, на перерві, під час вирішення побутових і поточних життєвих задач» (с. 41).

Безперечно, важливими тенденціями у викладанні іноземних мов за професійним спрямуванням стали *інтерактивність та використання інтернет-технологій, месенджерів, платформ для відеозв'язку*. XXI ст. характеризується розвитком інтернет-технологій як основного джерела комунікації, яке набуло всесвітніх масштабів в умовах пандемії COVID-19, і сьогодні неможливо уявити сучасний світ без цього явища. Таким чином, в рамках інтерактивного підходу було розроблено чимало методів і конкретних методик для навчання іноземних мов, адже «інтерактивні можливості сенсорних панелей, електронних дошок, проєкторів фактично безмежні й потребують не стільки розроблення нових методик, скільки креативного підходу в кожній робочій ситуації освітнього процесу» (Цепко, Андросюк, 2020, с. 41).

Слушною є думка Н. Башук (2011) про те, що «сучасні засоби навчання на основі мультимедійних технологій мають унікальні властивості і функції наочності, які здатні змінити весь процес навчання». Дослідниця наголошує на тому, що цифрові освітні ресурси дозволяють поєднання значної кількості наочних, аудіо, відео, графічних та анімаційних матеріалів. Авторка

надає конкретні поради щодо створення презентацій MS Power Point та вимог до них стосовно оформлення, змістовності, науковості, ілюстративності за використання доволі складних текстів, інтерактивності та здатності до створення комунікативних ситуацій (Башук, 2011, с. 13–14). Відповідно, використання інтернету на заняттях з іноземної мови за професійним спрямуванням робить процес навчання більш привабливим для здобувачів вищої освіти, оскільки вони отримують необмежений доступ до цікавих фахових матеріалів, пізнають культури інших країн, розвивають власну творчість, активність та самостійність (Башук, 2011, с. 13–14).

Викладачі іноземних мов за професійним спрямуванням в університеті можуть використовувати інтернет разом з іншими технологіями, зокрема для пошуку додаткового матеріалу, підготовки навчальних завдань, перевірки окремих завдань тощо (Башук, 2011, с. 14–15). Використання інтернету сприяє створенню творчої атмосфери під час спілкування, автоматизації навиків та більш швидкому досягненню запланованих результатів навчання (Башук, 2011, с. 14–15).

Окрім мережі Інтернет, на заняттях з іноземної мови за професійним спрямуванням все ширшого використання набуває спеціальне програмне забезпечення, зокрема таких спеціалізованих програм: комп'ютерні курси (Reward, The Business); електронні словники й перекладачі (Multitran, Macmillan English Dictionary, Prompt, Lingvo та інші); тестові оболонки, які надають викладачу можливість створювати власні тести; програми для створення презентацій та слайд шоу PowerPoint, тощо (Ярмухамедова, 2016, с. 100).

Системно-комунікативний метод як основа для розвитку формування мовної комунікативної діяльності на професійному рівні. В рамках дослідження сучасних тенденцій у викладанні іноземних мов за професійним спрямуванням в університетах важливо виділити *системно-комунікативний підхід*. Згідно з цим підходом, основна увага приділяється розвитку навичок роботи з професійною лексикою, а також вмінню використовувати опрацьований лексичний матеріал у різних комунікативних ситуаціях. При цьому використання сучасних інноваційних технологій забезпечує можливість максимально наблизитися до реальної комунікації з носіями мови та віртуально зануритися в автентичне середовище мови, що вивчається. Для вирішення таких завдань викладачі можуть використовувати такі сучасні методи: кейс-метод, відео-конференції, TED talks, подкасти, ділові ігри, тренінги, круглі столи, дебати, тощо.

Розглянемо застосування деяких з них при навчанні студентів іноземної мови за профе-

сійним спрямуванням в університетах. Так, зокрема, на сьогоднішній день дедалі більшого поширення й популярності набуває використання подкастів. Подкаст (podcast) є аудіозаписом, створеним будь-якою особою, який можна прослухати у мережі Інтернет. Соціальний сервіс подкастів – це вид соціального сервісу Веб 2.0, який надає можливість прослуховувати, створювати та поширювати аудіозаписи. При цьому подкаст дозволяє прослуховувати аудіофайли не в прямому ефірі, а в будь-який зручний для користувача час (Башук, 2011, с. 13–14). У викладача є можливість підібрати подкасти на будь-яку тему, будь-якого рівня складності та тривалості, завдяки чому подкасти можна використовувати для навчання здобувачів вищої освіти з різним рівнем підготовки (Башук, 2011, с. 13–14).

Джерелом автентичних матеріалів є також ресурс «TED Talks». Завдяки використанню цього ресурсу у викладанні іноземної мови за професійним спрямуванням підвищується мотивація завдяки цікавому змісту, який задовольняє індивідуальні потреби, бажання та інтереси студентів різних спеціальностей. Студенти мають можливість збагачувати свій лексичний запас, опановувати нові синтаксичні конструкції та стилістику мови, застосовувати їх на практиці. Використання ресурсу TED Talks на заняттях з іноземної мови за професійним спрямуванням є ефективним і «дозволяє створювати цілісні фрагменти культурної та професійної діяльності» (Башук, 2011, с. 13–14). Викладачеві важливо правильно підібрати матеріал TED-виступів і організувати заняття з метою занурення в реальні ситуації спілкування, активізації лексичного і граматичного матеріалу, стимулювання розумових процесів, подолання мовного бар'єру тощо (Башук, 2011, с. 13–14).

У сучасних умовах при вирішенні навчальних завдань також використовують *метод кейсів*. Це інтерактивний метод навчання, у якому використовується опис реальних соціальних, економічних та бізнес-ситуацій. Суть кейс-методу полягає в тому, що викладач пропонує студентам осмислити ситуацію з реального життя, опис якої не лише відображає практичну проблему, а й актуалізує певний набір знань, який необхідно опанувати при вирішенні цієї проблеми (Башук, 2011, с. 13–14). Під час аналізу ситуацій студенти навчаються працювати в команді, здійснювати аналіз і приймати управлінські рішення. Цей метод розвиває комунікативні та аналітичні здібності, дозволяє оволодівати професійними і комунікативними компетенціями, розвиває здатність самостійно організувати власну освітню діяльність, активно та творчо обговорювати та аналізувати опрацьований матеріал тощо (Башук, 2011, с. 13–14).

Крім того, інтерактивні технології є цінними для застосування у випадку низької мотивації у студентів до вивчення іноземної мови за професійним спрямуванням, оскільки завдяки інтерактивним технологіям створюються умови, коли студент відчуває свою успішність та інтелектуальну здатність. Тому базовими компонентами такого навчання стає ефективна співпраця та комунікація, адже таке навчання має на меті спільне розв'язання проблем, набуття навичок монологічного мовлення, розвиток відповідальності, критичного мислення та здатності досягати вагомих результатів. Саме тому освітній процес необхідно активувати за рахунок використання інтерактивних технологій.

Отже, ефективність інноваційних підходів до викладання іноземних мов за професійним спрямуванням у сучасному університеті залежатиме від бажання й здатності викладача скористатися позитивним досвідом вітчизняних й іноземних учених і практиків щодо творчого підходу в навчанні, використання сучасних, новітніх технологій, ресурсів та можливостей. Інноваційні методи навчання іноземних мов за професійним спрямуванням, які ґрунтуються на творчому підході, допомагають повністю розкрити потенціал студентів та сприяти поглибленню та вдосконаленню їхніх знань та навичок з іноземної мови в процесі навчально-комунікативної взаємодії на заняттях з іноземної мови за професійним спрямуванням.

Висновки й перспективи подальших досліджень. Сучасні тенденції викладання іноземних мов за професійним спрямуванням в університеті набули особливого поширення протягом останніх років, коли Україна прийняла остаточне рішення рухатися шляхом європейської

інтеграції. Знання іноземної мови в умовах глобалізації та інтернаціоналізації економічних зв'язків набуває все більшої актуальності, а якісне володіння іноземною мовою стає не лише засобом отримання інформації з першоджерел, а також, в майбутньому, засобом налагодження ділових зв'язків із іноземними партнерами. У процесі викладання іноземної мови за професійним спрямуванням дедалі більшого поширення набувають інформаційні технології та ресурси: відео-конференції, кейс-методи, психодрами, відео TED talks, круглі столи, мозковий штурм, подкастинг, дебати, ділові гри, тренінги, тощо. Новою стратегією вивчення іноземних мов за професійним спрямуванням у закладах вищої освіти є дедуктивний принцип, за яким дидактична динаміка відбувається від загального до часткового, і, як результат, реалізується студентоцентрикований підхід. Системно-комунікативний метод є основою для розвитку та формування мовної комунікативної діяльності на професійному рівні. Мультимедійність, інтерактивність та використання інтернет-технологій, месенджерів, засобів та платформ для відеозв'язку є основними підходами до викладання іноземних мов за професійним спрямуванням в університетах в сучасних умовах, які набувають дедалі більшої актуальності в умовах пандемії COVID-19. Питання тенденцій викладання іноземних мов за професійним спрямуванням в університетах не є достатньо вивченим, і подальшого дослідження потребує, зокрема, питання відбору та систематизації новітніх мультимедійних та інтернет-ресурсів для їх раціонального й ефективного використання на заняттях з іноземної мови за професійним спрямуванням в університеті.

Список використаної літератури

1. Антонюк Н. М., Титаренко О. Ю., Горохова І. В. Вивчення іноземних мов у контексті гуманістичної освіти. *Вісник Академії адвокатури України*. 2009. № 1. С. 228–233.
2. Башук Н. П. Використання мультимедійних технологій у викладанні іноземних мов. *Сучасні підходи та інноваційні тенденції у викладанні іноземних мов: Матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції*. 25–26 лютого 2011 р. Київ: НТУУ «КПІ», 2011. С. 13–15.
3. Демченко Н. С. Сучасні тенденції у викладанні іноземної мови за професійним спрямуванням студентам-економістам. *Мовна освіта в сучасних ЗВО: тенденції, виклики, перспективи: збірник тез Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю (Білоцерківський НАУ, 6 та 7 березня, 2020 р.)*. Біла Церква: БНАУ, 2020. С. 52–55.
4. Ніколаєва Ж. В. Навчання іноземних мов у ВНЗ у контексті Загальноєвропейських Рекомендацій з мовної освіти. *Наукові праці. Педагогічні науки*. 2004. № 29. С. 127–130.
5. Полікарпова Ю. О. Сучасні тенденції у викладанні англійської мови в Україні. *Народна освіта*. 2017. № 2. С. 60–65.
6. Цепко Т. А., Андросюк Г. Л. *Сучасні тенденції у викладанні англійської мови у закладах вищої освіти. Інноваційна педагогіка*. 2020. № 1. Т. 3. С. 39–43. DOI: <https://doi.org/10.32843/2663-6085/2019.21.3-8>
7. Ярмухамедова К. Г. Обучение английскому языку студентов с использованием интеллектуальных и образовательных технологий. *Вестник Казахского национального педагогического университета имени Абая. Серия «Педагогические науки»*. 2016. № 3 (51). С. 100–106.

8. Badan A., Onishchenko N. Multimedia technologies in foreign language learning under pandemic. *CEUR Workshop Proceedings*. 2021. № 2870. P. 642–656.
9. Bielousova R., Gluchmanova M. Teaching foreign languages for professional purposes. *International Multidisciplinary Scientific GeoConference Surveying Geology and Mining Ecology Management, SGEM*. 2014. № 3 (5). P. 693–698.
10. González-Vera P. Building bridges between audiovisual translation and English for specific purposes. *Iberica*. 2021. № 41. P. 83–102.
11. Katsaounis N., Steinmüller U. Languages for specific purposes in medicine and healthcare in times of the COVID-19 pandemic: Reflections on usage-based teaching. *Training, Language and Culture*. 2021. № 5 (3). P. 29–40. DOI: 10.22363/2521-442X-2021-5-3-29-40
12. Onofrei P.-A. Nowadays Challenges in Teaching Foreign Languages. *International Multidisciplinary Scientific Conference on Social Sciences & Arts SGEM. Education & Educational Research*. 2016. P. 683–687. DOI: 10.5593/SGEMSOCIAL2016/B13/S03.089
13. Yekimov S., Mishenina T. M., Nianko V., Ridet T. M., Lysytska O. Application of the project method for teaching a foreign language to future railway transport engineers. *AIP Conference Proceedings*. 2021. № 2389. Art. № 100014. DOI: <https://doi.org/10.1063/5.0063508>

References

- Antoniuk, N. M., Titarenko, O. Yu., Gorokhova, I. V. (2009). Vivchennya inozemnih mov u konteksti gumanistichnoyi osviti [Learning foreign languages in the context of humanities education]. *Visnyk Akademii advokatury Ukrainy (Bulletin of the Academy of Advocacy of Ukraine)*, 1, 228–233.
- Bashuk, N. P. (2011). Viktorystannya multimedijnih tehnologij u vikladanni inozemnih mov [The use of multimedia technologies in teaching foreign languages]. In *Suchasni pidhodi ta innovacijni tendenciji u vikladanni inozemnih mov: Materiali VI Mizhnarodnoyi naukovo-praktichnoyi konferenciji 25–26 liutoho 2011* (pp. 13–15). KPI.
- Demchenko, N. S. (2020). Suchasni tendenciji u vikladanni inozemnoyi movi za profesijnim spryamuvannjam studentam-ekonomistam [Current trends in teaching a foreign language to students of economics]. In *Movna osvita v suchasnih ZVO: tendenciji, vikliki, perspektivi: zbirnik tez Vseukrayinskoji naukovo-praktichnoyi konferenciji z mizhnarodnoju uchastyu (Bilocerkivskij NAU, 6 ta 7 bereznja, 2020)* (pp. 52–55). BNAU.
- Nikolayeva, Zh. V. (2004). Navchannya inozemnih mov u VNZ u konteksti Zagalnoyevropejskih Rekomendacij z movnoyi osviti [Teaching foreign languages in universities in the context of the European Recommendations on Language Education]. *Naukovi praci. Pedagogichni nauki*, 29, 127–130.
- Polikarpova, Yu. O. (2017). Current trends in teaching English in Ukraine [New Trends in English Language Teaching in Ukraine]. *Narodna osvita*, 2, 60–65.
- Tsepko, T. A., Androsiuk, G. L. (2020). Current trends in English language teaching in higher education institutions [Modern trends of teaching English in universities]. *Innovative Pedagogy*, 21 (3), 39–43. <https://doi.org/10.32843/2663-6085/2019.21.3-8>
- Yarmukhamedova, K. G. (2016). Obuchenie anglijskomu yazyku studentov s ispolzovaniem intellektualnyh i obrazovatelnyh tehnologij [Teaching English to students using intelligent and educational technologies]. *Bulletin of Abai Kazakh national pedagogical university. Series Pedagogical Science*, № 3 (51), 100–106.
- Badan, A., Onishchenko, N. (2021). Multimedia technologies in foreign language learning under pandemic. *CEUR Workshop Proceedings*, 2870, 642–656.
- Bielousova, R., Gluchmanova, M. (2014). Teaching foreign languages for professional purposes. *International Multidisciplinary Scientific GeoConference Surveying Geology and Mining Ecology Management, SGEM*, 3 (5), 693–698.
- González-Vera, P. (2021). Building bridges between audiovisual translation and English for specific purposes. *Iberica*, 41, 83–102.
- Katsaounis, N., Steinmüller, U. (2021). Languages for specific purposes in medicine and healthcare in times of the COVID-19 pandemic: Reflections on usage-based teaching. *Training, Language and Culture*, 5 (3), 29–40. 10.22363/2521-442X-2021-5-3-29-40
- Onofrei, P.-A. (2016). Nowadays Challenges in Teaching Foreign Languages. *International Multidisciplinary Scientific Conference on Social Sciences & Arts SGEM. Education & Educational Research*, 683–687. 10.5593/SGEMSOCIAL2016/B13/S03.089
- Yekimov, S., Mishenina, T. M., Nianko, V., Ridet, T.M., Lysytska, O. (2021). Application of the project method for teaching a foreign language to future railway transport engineers. *AIP Conference Proceedings*, 2389, 100014. <https://doi.org/10.1063/5.0063508>

Стаття надійшла до редакції 10.11.2021

Прийнято до друку 23.12.2021

ОБУЧЕНИЕ ИНОСТРАННЫМ ЯЗЫКАМ ПРОФЕССИОНАЛЬНОГО НАПРАВЛЕНИЯ В УНИВЕРСИТЕТАХ: СОВРЕМЕННЫЕ ТЕНДЕНЦИИ

Дурдас Алла, доктор философии,
старший преподаватель кафедры современных европейских языков,
Киевский национальный торгово-экономический университет,
ул. Киото, 19, 02000 Киев, Украина, a.durdas@knute.edu.ua

Костенко Ольга, преподаватель кафедры современных европейских языков,
Киевский национальный торгово-экономический университет,
ул. Киото, 19, 02000 Киев, Украина, o.kostenko@knute.edu.ua

Мостицкая Лилия, преподаватель,
Ирпенский государственный колледж экономики и права,
ул. Университетская, 31, 08201 Ирпень, Украина, Mostitskiy@ukr.net

Овчарова Елена, преподаватель кафедры современных европейских языков,
Киевский национальный торгово-экономический университет,
ул. Киото, 19, 02000 Киев, Украина, ovcharova@ukr.net

В статье проанализированы современные тенденции преподавания иностранных языков профессионального направления в университете, которые получили особое распространение в последние годы. Охарактеризованы новейшие эффективные технологии формирования профессиональной компетентности на занятиях по иностранному языку по профессиональному направлению; отмечена важность знания иностранного языка в условиях глобализации и интернационализации экономических связей и обоснована необходимость качественного владения иностранным языком. Подчеркнута роль новых информационных технологий и ресурсов, которые приобретают все большую популярность: видеоконференций, кейс-метода, психодрамы, видео TED talks, круглых столов, мозгового штурма, подкастов, дебатов, деловой игры, тренингов и т.д. Подчеркнуто значение онлайн-коммуникации, которая приобретает все большую актуальность в условиях пандемии COVID-19. В статье описаны возможности использования Интернета, программного обеспечения, специальных компьютерных программ, электронных словарей, переводчиков, тестовых оболочек и других мультимедийных технологий на занятиях по иностранному языку профессионального направления для поиска дополнительного материала, подготовки учебных заданий, проверки отдельных заданий и т.д. Новой стратегией изучения иностранных языков профессионального направления в университетах отмечен дедуктивный принцип, по которому дидактическая динамика происходит от общего к частному, и, как результат, реализуется студентоцентрический подход. Системно-коммуникативный метод охарактеризован как основа для развития и формирования речевой коммуникативной деятельности на профессиональном уровне.

Ключевые слова: **иностраннный язык профессионального направления; интерактивные методы; интернет-технологии; кейс-метод; профессиональная компетентность; тенденции; университет.**

TEACHING FOREIGN LANGUAGES FOR PROFESSIONAL ORIENTATION AT UNIVERSITIES: MODERN TENDENCIES

Durdas Alla, Doctor of Philosophy,
Senior Lecturer of the Department of Modern European Languages,
Kyiv National University of Trade and Economics,
19 Kyoto Str., 02000 Kyiv, Ukraine, a.durdas@knute.edu.ua

Kostenko Olga,
Lecturer of the Department of Modern European Languages,
Kyiv National University of Trade and Economics,
19 Kyoto Str., 02000 Kyiv, Ukraine, o.kostenko@knute.edu.ua

Mostytska Liliia,
Lecturer at Irpin State College of Economics and Law,
31 Universytetska Str., 08201 Irpin, Ukraine, Mostitskiy@ukr.net

Ovcharova Olena,
Lecturer of the Department of Modern European Languages,
Kyiv National University of Trade and Economics,
19 Kyoto Str., 02000 Kyiv, Ukraine, eovcharova@ukr.net

The article analyzes the current trends in teaching foreign languages for professional purposes at universities, which have become especially widespread in recent years, when Ukraine made the final decision to move along the path of the European integration. The newest effective technologies for the formation of professional competence at classes of foreign language for professional purposes have been characterized; the importance of knowledge of a foreign language in the context of globalization and internationalization of economic relations was noted and the need for high-quality knowledge of a foreign language has been substantiated, which becomes not only a means of obtaining information from primary sources, but also, in the future, a means of establishing business ties with foreign partners. The role of new information technologies and resources in the process of teaching a foreign language, which are becoming increasingly popular, has been emphasized: video conferences, case studies, psychodrama, TED video talks, round tables, brainstorming, podcasting, debates, business games, trainings, etc. etc. Multimedia, interactivity and the use of Internet technologies, messengers, tools and platforms for video communication have been stated as the main approaches to teaching foreign languages for professional purposes at universities in modern conditions; the importance of online communication, which is becoming increasingly relevant in the context of the COVID-19 pandemic has been emphasized. The article describes the possibilities of using the Internet, software, special computer programs, electronic dictionaries, translators, test shells and other multimedia technologies at classes of foreign language for professional purposes in order to search for additional material, prepare educational assignments, check individual assignments, etc.

The deductive principle has been characterized as a new strategy for studying foreign languages for professional purposes at higher education institutions, according to which didactic dynamics proceeds from the general to the partial, and, as a result, a student-centric approach is implemented. The systemic communication method has been outlined the basis for the development and development of a mobile communication activity at the professional level.

Keywords: case method; foreign language for professional purposes; interactive methods; Internet technologies; professional competence; tendencies; university.